

τοῦ ἰατρῆς συγκαταμιγνύει πολλοὺς ἐρωτας, γομφοῦται ἡ καρδία, καὶ ὑπὸ τῶν πολλῶν κακῶν σώζεται.

Ἀμφότεροι οἱ πόνοι ἔχουσι παλμούς. Ἡσθάνθης ποτὲ, ἐρασμία ἀναγνώστρια, τὸν ὀδόντα σου ἀλοῦντα; — δὲν ἐρώτῳ περὶ τῆς καρδίας; — ἐν ἡσθάνθης τὸ ἄλγος τοῦτο τὰ φυσικόν, γινώσκεις κάλλιστα, — ἄλλοι ἡσθάνθησαν τὸ ἠθικόν, — γινώσκεις κάλλιστα, λέγω, τοὺς ὀρμῆς ἐκείνους παλμούς τοὺς ἐν τῷ ὀδόντι ἠχοῦντας καὶ συγκεντρουμένους, ἀσθενεστέρους μὲν τὸ κατ' ἀρχάς, σφοδρότερους δὲ μετέπειτα καὶ σθεννυμένους κατὰ μικρὸν ὡς οἱ συράμενοι ἦχοι. Ἀπαράλλακτοι, σὲ βεβαιῶ, — διότι σὺ δὲν ἔχεις καρδίαν, — ἀπαράλλακτοι καὶ τοῦ ἐρωτος οἱ παλμοί, ἀσθενεῖς, ὀρμιότεροι, ἐπιλείποντες, μέχρις οὗ ἡ νάρκη καταλάβῃ αὐτὴν ὡς κατέλθε τὸν ὀδόντα σου.

Ἀμφότεροι οἱ πόνοι ἀναβιβάζουσι τὸ αἷμα εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ ὑπ' ἀμφοτέρων αἱ παρειαὶ βάρυνται φοινικαί. Ἐπ' ἀμφοτέρων τὸ στόμα, τὰ χεῖλη πυρέσσουσι, καὶ τὴν πυρὰν αὐτῶν εἰς μὲν τὸν αἰσθάνομενον τὸν φυσικὸν πόνον τὰ ὕδαρ μόνον δύναται νὰ σβέσῃ, εἰς δὲ τὸν ἠθικῶς πάσχοντα ἄλλων μόνον θερμῶν χειλέων θλίψις, δρόσον ἐπιχέουσα, πρὸς στιγμὴν μετριάξει. Οὕτω καὶ τοῦ φαγόντος τὸν ἐρυθρὸν ἐκείνον καρπὸν τὸ στόμα ὀρμιότερον μετὰ ταῦτα αἰσθάνεται τὴν καύσιν.

Ἀλλὰ, — καὶ κατὰ τοῦτο διαφέρουσι, — τοῦ μὲν ἠθικοῦ ὀδόντος ὑπάρχουσι ἐνίοτε καὶ γλυκεῖς πόνοι, « γλυκὺς ὀδός ὁ τοῦ πόθου θάκνει, » κατὰ Λουκιανόν· τοῦ δὲ φυσικοῦ πόθου ἡσθάνθη πόνον γλυκόν;

Πρὸς τί ἐν τοσούτῳ νὰ παρατείνωμεν τὴν παραβολήν; Ἀμφότεροι οἱ πόνοι, ὑπὲρ πάντα ἄλλον δεινοί, ἐδόθησαν εἰς τὸν ἄνθρωπον· τὸ νὰ ζητῶμεν νὰ τοὺς ἀποφύγωμεν κενὸς πόθος. Μακάριοι οἱ ὑπὸ τοῦ ἑτέρου αὐτῶν μόνον παθόντες· οὐχὶ δὲ καὶ ὑπ' ἀμφοτέρων. Δεινοὶ ὑπὲρ πάντα ἄλλον οἱ δύο, ἕνα μόνον ἔχουσι ἴσον, — ἀλλ' ἵνα περιγράψωμεν τοῦτον ἀνάγκη νὰ καταβῶμεν εἰς τοὺς πόδας. . . . Διὸ προτιμῶμεν τὴν σιωπὴν. . . . Σ.

ΚΥΠΡΙΑΚΑ.

Ὁ ἑλληνισμὸς τὸ πάλαι κατεῖχε τὴν μεγίστην ἐν Μεσογείῳ νήσον Σικελίαν καὶ μέγα μέρος τῆς Ἰταλίας, τῆς Σαρδηνίας, τῆς Κορσικῆς, τῆς Γαλλίας, τῆς Ἰσπανίας, τῆς βορείας Ἀφρικῆς, ὡς καὶ τ' ἀνατολικώτερα τούτων. Ἀφοῦ ἐχάσαμεν τὰ ἑσπέρια

πάντα καὶ τοὶ διασώζοντες τινὰς μόνον μικρὰς ἀποικίας ἐν Σικελίᾳ, Ἰταλίᾳ, Σαρδηνίᾳ, Κορσικῇ, πολὺ ἡμελημέναις (περὶ ὧν φροντιζέτω ἰδίως κατὰ τὸ δυνατόν ἡ φίλη Κέρκυρα, προσκοπιὰ ἑλληνικῆς ἀξιολογίας πρὸς τὰ ἑσπέρια), ἔχομεν τοῦ λοιποῦ μεγίστην ἐν ταῖς ἑλληνίσιν νήσοις τὴν Κύπρον, πατρίδα σερμνῆν τοῦ φιλογενοῦς Εὐαγόρου, τῶν φιλοσόφων Ζήνωνος καὶ Δημόνικτος καὶ ἄλλων πολλῶν ἐνδοξῶν ἀνδρῶν.

Ὀλίγαί χῶραι καὶ διάλεκτοι ἑλληνικαὶ ἐφύλαξαν τόσα ὀνόματα, τοπικὰ καὶ κύρια, καὶ τόσας λέξεις τῆς ἀρχαίας γλώσσης ὅσον ἡ φίλη Κύπρος. Ὁ λαὸς τῆς νήσου ταύτης, διατηρῶν τὸν τόνον τῶν παλαιῶν ὀνομάτων κατὰ τὴν προφορὰν καὶ ἄλλα τινὰ, πιθανῶς σώζει καὶ τὴν ὀρθοτέραν προφορὰν τῆς ἀρχαίας γλώσσης. Ἐρευνητέον τοῦτο. Αἱ παλαιαὶ πόλεις τῆς μεγαλονήσου ταύτης, Πάφος, Λάπηθος, Κερύνθα, Καρπασία, Λευκωσία, Ἀμμόχωστος, Χύτροι, καὶ ἄλλαι σώζουσιν ἄχρι τοῦ νῦν τὴν ἀρχαίαν ὀνομασίαν καὶ θέσιν. Αἱ Χύτροι λέγονται Κυτραία ἢ Κυθρέα, καὶ ὁ Λάρναξ, τὸ νῦν κυριώτερον τῆς Κύπρου ἐπίγειον, ὑπάρχει παρὰ τὸ παλαιὸν Κίτυον, τὴν ἰδιαιτέραν τοῦ Ζήνωνος πατρίδα.

Μονογραφίαι τῆς νήσου ταύτης ἐκ μὲν τῶν παλαιῶν ἑλλήνων ἔγραψαν ὁ Φιλοστέρνας, ὁ Ἀνδροκλῆς καὶ ἄλλοι, τρεῖς δὲ νεώτεροι περὶ ὧν ἄλλοτὲ λέγομεν καὶ οὐκ ὀλίγοι ἑσπεριοὶ περιοδευταί. Καὶ Κυπριανὸς τις Κύπριος ἔγραψε πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἀμεθόδως τοσούτον τι βιβλίον. Τὰ τελειότερα, περιέχοντα πρὸ πάντων τὴν ἑλληνικὴν τῆς νήσου ἀρχαιολογίαν, ἱστορίαν καὶ πολιτισιογραφίαν καὶ πάντα τὰ τότε τοπικὰ καὶ κύρια ὀνόματα καὶ ἰδέας περὶ τῆς ἀνάγκαις καὶ ἐρικτῆς βελτιώσεως τῶν διαφορῶν τῆς νήσου μερῶν, προσμένομεν παρὰ τῶν φιλοκάλων καὶ λογίων Κυπρίων, ὄντων σήμερον οὐκ ὀλίγων.

Κατὰ τὸ ἀνατολικώτατον τῆς νήσου ἀκρωτήριο, τὸ *Λεννάριον*, (τοῦ ὁποίου ἄκρα τις πλαγία ἐλέγετο *Βούσουρα*), ὑπάρχουσι αἱ *Κλεῖδες*, νησίδια, σώζοντα τὸ ἀρχαῖον ὄνομα, ἔχοντα ὄρμους τινὰς καὶ τινὰς κατοίκους, ὡς τὸ πάλαι. Ἐνομάζοντο δὲ οὕτω πιθανῶς, διότι ναυλοχοῦν ἐνταῦθα πάλαι τὸ πολεμικὸν τῶν Κυπρίων ναυτικόν, ἀπέκλειε τρόπον τινὰ τοὺς ἄλλους ναυτιλλομένους λαοὺς τῆς ἐμπορίας τοῦ Ἰσσυκοῦ κόλπου, ὅθεν εἶχον ἀναμφιβόλως μεγάλης ὠφελείας οἱ ἐμπορευόμενοι μετὰ τῆς πλησίον Ἀσίας Κύπριοι.

Τὸ Καρπασίον ἀκρωτήριο λήγον εἰς τὸ Λεννάριον, καὶ σχηματιζόμενον ὑπὸ τοῦ αὐτόθι ὄρους Ὀλύμπου ἐν τῇ θαλάσῃ, ὡς ἡ Μάνη ὑπὸ τοῦ Ταυγέτου, κατοικεῖται ὑπὸ λαοῦ εὐφυοῦς, φιλοτέχνου, καὶ ὠραίου, καὶ αὐτὸ ἔστω πάλιν, ὡς τὸ πάλαι, ναυτικὸς καὶ ἐμπορικὸς, προνοία τῶν ἐν Λευκωσίᾳ

καὶ Λάρνακι προκρίτων καὶ τοῦ ἀγίου ἐπισκόπου Κερυνείας, ἵνα ὠφελῆται ἐκ τῆς θαλάσσης, ὠφελῶν τὸν τόπον. Οἱ Καρπασιώται ναυτίλοι ἐρχόμενοι εἰς τὴν Συρίαν καὶ τὴν Ταρσὸν, περιποιηθῆσονται πιθανῶς καὶ τὸν οἰκισμὸν τῶν Κλειδῶν.

Ὁ ἐμπορικώτερος πρὸς τὴν ἀπέναντι Κιλικίαν λιμὴν τῶν Κυπρίων λογίζεται ἡ Κηρώνεια, πάλιν μικρὰ, ἔχουσα ἴδιον ἐπίσκοπον. Ἐντεῦθεν ἐκ Λευκωσίας καὶ ἀλλαχόθεν τῆς νήσου οἱ Κύπριοι ἔμποροι, διαπερῶντες τὸν μεταξὺ αὐλῶνα ἐπὶ καρπαθιωτικῶν καὶ αἰῶν ἄλλων πλοίων, ἐρχονται εἰς τὸ Ἄνεμούριον, τὰ Κύλινδρα (τὴν παλαιὰν Κελενδερίδα), πόλεις τῆς Κιλικίας, ἀποίκους τῶν Κυπρίων, καὶ εἰς τὴν Σελεύκειαν, τὸν ποταμὸν Καλύκεδνον καὶ τὴν Ταρσὸν. Ἐμπροσθεν τοῦ παραλίου τῆς Σελευκείας καὶ πρὸ τοῦ Σαρπηδονίου ἄκρου κεῖται νησὸς τις ἡ Πιτυοῦσα, καὶ μετὰ τὸ ῥηθὲν ἄκρον ὑπάρχουσι ἄλλαι δύο ἡ Κράμβουσα καὶ ἡ Ἐλαιοῦσα. Ἡ τελευταία αὕτη κατακρήθη καλῶς τὸ πάλαι, καὶ εἶχεν ἴδιον νόμισμα. Οἱ κάτοικοι ἐλέγοντο Ἐλαιούσιοι.

Ἀναλόγως τῆς ἐκτάσεως καὶ τῆς εὐφορίας τοῦ τόπου ἡ Κύπρος κακῶς διοικουμένη καὶ πάσχουσα ἐξ ἀπρονοήσιας τῶν προκρίτων καὶ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς, ἔχει ὀλίγον πλῆθυσμὸν, ὀλίγα τεχνεῖα. Ὁ λαὸς εἰδῶ πιέζεται πολὺ ὑπὸ τὸ βᾶρος τῶν φόρων, ζημιούμενος πολλαχῶς ὑπὸ τῶν διπλῶν καὶ πολυπῶδων ἀκρίδων, πτερωτῶν τε καὶ ἀπτέρων . . .

Σύνοδος τις Οἰκουμενικὴ ὠνόμασε τὴν Κύπρον εὐσεβεστάτην, ποιήσασα καὶ τὴν ἐκκλησίαν αὐτῆς αὐτοδιοίκητον, διότι γενναίως ἀντεστάθησαν πάντοτε οἱ φιλοπάτριδες Κύπριοι πρὸς τὰς ληστρικὰς πῶν μισοχρίστων ἐπιδρομὰς. Πολλοὶ ἔκτοτε καὶ μετέπειτα, ἀναγκαζόμενοι εἰς ἀλλαξοπιστίαν εἰς χριστιανοὶ ἐν τῷ κρυπτῷ, ἀποκαλυφθησόμενοι ἴσως ποτὲ, ὡς οἱ Κρωμνίται τοῦ Πόντου. Οἱ Κύπριοι εἰσὶν ὄντως εὐσεβεῖς καὶ εὐαίσθητοι, διὰ δὲ τὴν εὐσεβειαν καὶ ὀξύνους καὶ εὐγενεῖς καὶ πρῆξι. Ὁμοιάζουσι κατὰ τοῦτο τοὺς Σμυρναίους, τοὺς παλαιότερους Χίους, τοὺς Θηρακίους, τοὺς Σιφνίους, τοὺς Ἰθακησίους καὶ ἄλλους νησιώτας. Πολλοὶ λαοὶ τοῦ βασιλείου καὶ τοῦ λοιποῦ ἔθνους εἰσὶν ὀλιγώτερον τῶν Κυπρίων φιλομαθεῖς, νοήμονες, εὐπρόσιτοι καὶ περιποιητικοὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ὁμογενεῖς καὶ τοὺς ξένους πάντας. Πίπτουσιν ὅμοιως καὶ αὐτοὶ, ὡς καὶ ἄλλοι Ἕλληνας, ἀπερισκέπτως εἰς τὴν ματαίαν πολυτέλειαν καὶ τοῦτο βλάπτει αὐτοὺς κατὰ τὸ ἦθος, τὸ βαλάντιον, τὴν ὑπόληψιν, τὴν αὐξάνειν, τὴν τύχην κτλ.

Ἡ Κύπρος ἐτίμησεν ἄλλοτε τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ὠφέλησε τὸ ἔθνος, παρέχουσα κληρικούς ἐναρέτους καὶ σοφοὺς. Ἰπῆρχον ἐν αὐτῇ τότε ἄνδρες πολυκτήμονες καὶ ὁπωσοῦν πολιτικοί, ἀλλὰ τὸ 1825 οἱ

διοικοῦντες τὴν ἀθλίαν ταύτην νήσον κατασφάζαντες αὐτοὺς ἀναιτίως, ἐπώλησαν τὰ κτήματα τῶν ἀθῶων θυμάτων εἰς τοὺς γεζουίτικους συκοφάντας αὐτῶν, αἵτινες τώρα πλουτοῦσι, πενομένων τῶν νομίμων κληρονόμων.

Τὸ περίεργον, ὅτι οἱ κρατοῦντες τότε ἐν Κύπρῳ ἀφοῦ ἐφόνευσαν ἀκρίτως τοὺς ἀθῶους προσετώτας τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, ὑπὲρ τοὺς τριακοσίους, λαϊκοὺς καὶ κληρικούς, ἀπαγχονίσαντες καὶ τὸν ἀρχιεπίσκοπον, ἤρπασαν καὶ ἐπώλησαν οὐ μόνον τὴν κίνητην καὶ ἀκίνητον περιουσίαν τῶν ἀδίκως φονευθέντων λαϊκῶν, ἀλλὰ καὶ πολλὰ κτήματα τῆς ἐκκλησίας τῶν Κυπρίων καὶ τινῶν μοναστηρίων, ὡς ἐὰν τὰ κτήματα ἦσαν τῶν κληρικῶν αὐτῶν, καὶ οὐχὶ τῆς καθόλου ἐκκλησίας εἰς ἣν ἀνήκουσι, προστατευομένης ὑπὸ τῶν μεγάλων χριστιανικῶν δυνάμεων. Τὴν ἀποζημίωσιν ταύτην χρεωστεῖ ἡ Κυβέρνησις τοῦ Σουλτάνου πρὸς τε τὴν ἀναξιοπαθοῦσαν τῶν Κυπρίων ἐκκλησίαν καὶ πρὸς τοὺς κληρονόμους τῶν σφαγέντων λαϊκῶν.

Πρακτόποντας σήμερον οἱ εὐσεβεῖς καὶ φιλογενεῖς Κύπριοι εἰς τὰ γράμματα, τὴν ἐμπορίαν καὶ τὰς τέχνας, ἐπιμεληθήτωσαν πάλιν καὶ τὴν ναυτιλίαν, ὡς τὸ πάλαι, συνιστῶντες καὶ λέσχας καὶ ὄρφανοτροφεῖον καὶ ἐφημερίδα ἐμπορικὴν, ἐλκύοντες εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς βουλγαρικὰς οἰκογενεῖας, καὶ Ζακυνθίους κηπουροὺς, καὶ τινὰς ἐπιστήμονας ἰατροὺς, ζητοῦντες οἱ ἀρμόδιοι καὶ τὰς προξενικὰς θέσεις, ἢ διερμηνείας καὶ διατηροῦντες συχνὴν μετὰ τῆς πρωτευούσης καὶ τῆς Ἑρμουπόλεως ἀλληλογραφίαν. Ὁ ἀνατολικώτερος ἑλληνισμὸς χρήζει ποιήσεως προνοίας καὶ αὐξήσεως

I. Γ. ΛΑΤΡΗΣ.

ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ

ΠΡΟΣ ΤΟ ΓΣ ΧΕΙΡΩΝΑΚΤΑΣ.

(Συνέχ. "Ἴδε φυλλάδ. 360—363.)

Δυνατὴ ἡ διόρθωσις τοῦ κακῶς διάγοντος.

Καὶ ὅμως ἀρκεῖ ν' ἀποφασίσῃ ὁ κακῶς διάγων, ἀρκεῖ νὰ αἰσθανθῇ τὴν συνειδήσεως, καὶ ἕσον πεπαικωμένα καὶ ἀνώσι τὰ ἐκ τῶν παρεκτροπῶν αὐτοῦ ἔλκη, δὲν εἶναι ἀδύνατον νὰ θεραπευθῶσιν. Ὁ Θεὸς ἔδωκε εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν ἱκανὴν δύναμιν ὅπως ἀποφεύγῃ τὸ κακόν. Διὰ τοῦτο δὲν πρέπει ποτὲ νὰ λέγῃ τις, « εἶναι πολλὰ ἀργά », καθὼς δὲν πρέπει καὶ ποτὲ νὰ λέγῃ « εἶναι πολλὰ ἐγρήγορα » διότι ποτὲ δὲν εἶναι ἐγρήγορα νὰ ἐμβῇ τις εἰς τὴν εὐθείαν ὁδόν, οὔτε ἀργὰ νὰ ἐκβῇ ἀπὸ